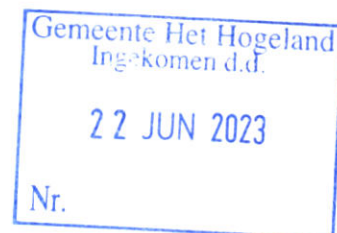

College van B&W en gemeenteraad
van de gemeente Het Hogeland
Postbus 26
9980AA Uithuizen

Warffum, 21 juni 2023

Betreft: Vakland Het Hogeland – Impactjaarverslag 2022

Geacht College en gemeenteraad,

Met trots sturen wij u 'Vakland Het Hogeland – Impactjaarverslag 2022'.

Voor het programma Vakland Het Hogeland is een impactjaarverslag gemaakt waarmee we een poging doen om de effecten van het programma op de samenleving in Het Hogeland inzichtelijk te maken. Dit hebben we gedaan in samenwerking met het bureau Alexander Impact uit Groningen.

In dit impactjaarverslag kunt u lezen wat er gebeurt wanneer de vier O's (Overheid, Onderwijs, Ondernemers en Omgeving) samenwerken aan een leven lang ontwikkelen voor iedereen. Dit doen we aan de hand van een verandertheorie, 'Theory of change'. Hiermee laten we zien op welke manier de activiteiten die we doen bijdragen aan de impact die we willen realiseren.

We wensen u veel leesplezier, en natuurlijk zijn we graag bereid de rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Namens de stuurgroep Vakland,

Agnes Schaafsma, voorzitter.

De stuurgroep Vakland bestaat uit de vertegenwoordiging van de vier o's van onderwijs, overheid, ondernemers/ondernemingen en omgeving (inwoners) in de personen van Agnes Schaafsma, Ernst Ottens en Engbert Breuker.

Impactjaarverslag

1-5-2023

**Stimuleren en faciliteren van
een leven lang ontwikkelen
voor iedereen met de regio
als klaslokaal**

UITVOERING

Alexander Impact

*Meer weten voor
maatschappelijke impact*

CONTACT

Vakland / 't Wieshoes
Westervolge 5a
9989 EB Warffum

www.vaklandhethogeland.nl
info@vaklandhethogeland.nl

Tel. 0595 23 42 42

Voorwoord

Voor u ligt het Vakland impactjaarverslag 2022. Impact is een 'duizend euro' woord voor: "wat we teweeg brengen in de samenleving op het Hogeland."

Het is een impactjaarverslag van het tweede uitvoeringsjaar van het programma Vakland Het Hogeland. Met dit verslag willen we laten zien welke impact je bereikt wanneer de vier O's (Overheid, Onderwijs, Ondernemers en Omgeving) samen inzetten op het leven lang ontwikkelen voor iedereen. En dat loopt niet via de lijn van nullen en enen. Maar gaat ook over gehoord en gezien worden en de kansen die ontstaan door actief te investeren in mensen via de lijn van leven lang ontwikkelen met de regio als klaslokaal. Het is een eerste impactjaarverslag en de opmaat voor een impactmonitor waarmee we onze impact structureel gaan bijhouden. In dit impactjaarverslag vindt u onze verandertheorie. Hiermee laten we zien op welke manier onze activiteiten bijdragen aan de impact die we realiseren. Ook hebben we cijfers en ervaringen van onze activiteiten in 2022 verzameld. Tot slot delen we de lessen die we geleerd hebben in 2022 en wat we willen bereiken in 2023.

We wensen u veel leesplezier!

Dieke Sloots

*Programmamanager
Vakland Het Hogeland*

Inhoud

Een leven lang leren voor iedereen	1
Theory of Change	3
Wat doen we?	7
Voor wie zijn we er?	7
Activiteiten	7
Perron 18	8
Kruisbestuiving	10
Winsum traint eigen helden	12
Rol als aanjager en adviseur	14
Actie, reactie	14
Resultaten 2022	16
Vooruitblik over 2023	22
Colofon	23

Een leven lang leren voor iedereen

Waar staat Vakland voor?

Vakland Het Hogeland is dé plek waar je als inwoner van de gemeente volop kunt leren en groeien! We bieden allerlei leuke, toegankelijke en praktische workshops en cursussen op allerlei vakgebieden.

Of je nu wilt leren voor je werk, vrijwilligerswerk, bijscholen of iets nieuws wilt leren, bij ons is het mogelijk! Op veel plaatsen in Het Hogeland zijn Praktijk-Leer en Ontwikkelplekken ontstaan

waar inwoners terecht kunnen voor een gevarieerd aanbod. En met onze slimme online activiteitenkaart hoef je nooit ver te zoeken naar een leuke cursus of workshop. Het programma is ontstaan uit de samenleving en heeft als doel om iedereen de kans te geven om dichtbij huis te leren en groeien. Onze filosofie is om een leven lang leren in de regio te faciliteren en te stimuleren.

Ontstaan van Vakland

Vakland Het Hogeland is ontstaan vanuit de samenleving in het kader van leven lang ontwikkelen. In 2018 organiseerde Het Hogeland College in samenwerking met enkele gemeenteraadsleden een ontmoeting van overheid, onderwijs en ondernemers rond de vraag hoe ze samen vorm konden geven aan leven lang ontwikkelen op Het Hogeland. Uit deze ontmoetingen en vervolg ontmoetingen groeide de behoefte om bestaande initiatieven en nieuwe ideeën te bundelen en vast te knopen aan de ontwikkelingen die al in gang waren gezet vanuit Werkplein Ability. Deze verschillende invalshoeken kwamen bij elkaar in één centrale gedachte: het stimuleren van de regionale samenleving en economie over de as van (een leven lang) leren en ontwikkelen. Met als afgeleide om inwoners in staat te stellen en de mogelijkheid te bieden zich dichtbij huis verder te ontwikkelen.

Vakland werkt samen!

Vakland Het Hogeland werkt samen met een breed scala aan stakeholders om hun doelstellingen te realiseren. Dit omvat samenwerkingen met overheid, onderwijsinstellingen, ondernemers en de lokale gemeenschap. Samen met deze stakeholders wil Vakland Het Hogeland een coöperatieve samenleving creëren waarin iedereen de kans krijgt om zich te ontwikkelen en te groeien, zowel op professioneel als persoonlijk vlak. Door deze samenwerkingen kan Vakland Het Hogeland zorgen voor een breder en gevarieerder aanbod van opleidingen en cursussen, en kan het zorgen voor een betere afstemming tussen de behoeftes van de gemeenschap en het aanbod van opleidingen en cursussen. Dit alles met als doel de regio te versterken en de inwoners van de gemeente een kans te geven om te groeien en te bloeien.

Theory of Change

De impact van Vakland

De verandertheorie, of Theory of Change, laat zien op welke manier de activiteiten die we doen, bijdragen aan de impact die we willen realiseren. In de tabel hieronder is te zien wie onze stakeholders zijn, welke activiteiten we organiseren, welk effect dit vervolgens heeft met als uiteindelijke uitkomst de impact die we willen maken.

Komend jaar gaan we aan de slag met deze Theory of Change; we gaan kijken of de effecten en impact die we beogen, ook daadwerkelijk worden gemaakt. We gaan monitoring opzetten zodat we in beeld krijgen wat voor veranderingen we teweegbrengen, hoe groot die veranderingen zijn, en hoe we samen nog meer impact kunnen maken.

Stakeholders	Activiteiten	Output	Effecten	Impact
Voor welke personen of organisaties vindt er een verandering plaats?	Wat doet jouw organisatie/initiatief concreet voor haar stakeholders?	Wat zijn directe telbare resultaten van je activiteiten?	Wat voor verandering ervaart de stakeholder door de activiteiten?	Aan welke verandering draagt jouw organisatie/initiatief indirect bij?
Omgeving/ inwoners van gemeente Het Hogeland	1) Rol als uitvoerder Aanbieden van workshops en activiteiten	1.1) In 2022 heeft Vakland 60 workshops georganiseerd/gefaciliteerd	Inwoners en organisaties in de regio doen meer kennis op en zijn gemotiveerd om te leren	Stimuleren en faciliteren van een leven lang ontwikkelen voor iedereen met de regio als klaslokaal
Ondernemers uit de gemeente Hogeland		1.2) In totaal hebben 1151 deelnemers meegedaan aan workshops in de verschillende thema's	Deelnemers komen in contact met inwoners met dezelfde interesses	
Onderwijsinstellingen in de gemeente Hogeland	2) Rol als aanjager met kennis en kunde financiën	2.1) In 2022 is Vakland bij 13 projecten betrokken als aanjager	Organisaties in Het Hogeland werken samen	
Overheid	3) Rol als adviseur door het meedenken met andere partijen over invulling en verdere ontwikkeling	3.1) In 2022 is Vakland bij 15 projecten betrokken als adviseur		

Stakeholders

Omgeving

In de Theory of Change is te zien wie een belang heeft bij Vakland, de zogenaamde stakeholders. De eerste stakeholder is de **omgeving** waar Vakland mee te maken heeft. Hiermee bedoelen we de inwoners van de gemeente Het Hogeland, maar nog vollediger: de omwonenden in de regio. Zij zijn betrokken door bijvoorbeeld deelname aan één van onze cursussen en/ of activiteiten, maar ook door het zelf organiseren van een activiteit of workshop. Een andere manier waarop een inwoner betrokken kan zijn is door als vrijwilliger werkzaam te zijn ter ondersteuning van de activiteiten.

Ondernemers

De tweede stakeholder is de groep **ondernemers/ondernemingen** in de gemeente Het Hogeland. Hierin bestaat een duidelijk onderscheid tussen ondernemers en ondernemingen, een ondernemer is risicodragend en is direct zijn inkomen kwijt als hij/zij geen werk meer heeft. Mensen binnen een onderneming dragen dit risico niet en worden gewoon doorbetaald als het werk wegvalt. Ondernemers/ondernemingen hebben binnen Vakland de mogelijkheid om een onderzoeksvraag in te brengen in de onderzoekswerkplaats die is opgezet. In 2022 zijn 10 vraagstukken ingebracht door ondernemers/ondernemingen.

Ook zijn ondernemers/ondernemingen betrokken bij de cursussen en denken ze mee over het aanbod ervan. De vragen

die de ondernemers inbrengen in de onderzoekswerkplaats ontstaan vaak uit een probleem waar zij tegenaan lopen. Door samen naar een probleem te kijken kan de juiste oplossing gevonden worden. Een goed voorbeeld is de warme bakker in Baflo, waar duidelijk wordt dat meerdere stakeholders kunnen profiteren van zo'n vraagstuk:

De bakker in Baflo had een vraag over de continuïteit van de bakkerij en hoe dit gewaarborgd kon blijven. Door samen naar het probleem te kijken is er een manier gevonden waarop de bakkerij verder kan gaan. De manier van werken is anders dan de bakkerij daarvoor deed, maar door die verandering is de bakkerij wel blijven bestaan. Dit heeft ervoor gezorgd dat er voor de omgeving een voorziening behouden blijft, het creëert werkgelegenheid en het zorgt voor een leer/ ontwikkelplek voor de scholieren van het Terra in Winsum.

Door de behoefte van de ondernemers in kaart te brengen, kan het cursusaanbod daar op afgestemd worden. Als meerdere ondernemers interesse hebben in de marketing en communicatie, kan er bijvoorbeeld een workshop social media marketing worden aangeboden.

Onderwijs

De derde stakeholder zijn de **primair en voortgezet onderwijsinstellingen** actief zijn op het Hogeland, Alfa-college, Noorderpoort en de Hanzehogeschool.

Voor Vakland is het belangrijk dat het leerproces niet beperkt blijft binnen de muren van de onderwijsinstellingen. Leren kan ook buiten de schoolmuren plaatsvinden door een expert in dat vakgebied. Op die manier wordt het leerproces iets van de regio, stimuleert het de ontwikkeling in de regio en maken de leerlingen kennis met een andere manier van onderwijs.

Vakland faciliteert dit voor alle primair onderwijs en voortgezet onderwijs scholen

en brengt in kaart wat het aanbod is binnen de regio. Daarbij wordt rekening gehouden met het thema en de leerdoelen die behaald moeten worden. Er zijn veel stakeholders om een school heen waar rekening mee moet worden gehouden. Vakland probeert hierin te faciliteren en het voor de verschillende stakeholders zo makkelijk mogelijk te maken. Daarnaast worden er via de ondernemers in de regio stageplekken en mogelijkheden voor bedrijfsbezoeken gecreëerd voor leerlingen.

Voor scholen in het primair onderwijs in Het Hogeland is aanbod gecreëerd. Er zijn leskisten ontwikkeld op de thema's techniek en donkerte. Dit zijn kisten waarin allerlei materiaal zoals opdrachten, praktische spullen om de opdrachten uit te voeren en informatiegidsen verzameld is rondom een bepaald thema. Leerkrachten kunnen zelfstandig de leskisten gebruiken met daarbij duidelijke instructies bij de leeropdrachten. Daarnaast is bij drie basisscholen een pilotproject uitgevoerd met de aanleg en beheer van

een moestuin naast de school, waarbij wekelijks een les natuureducatie wordt gegeven. Tot slot zijn alle PO scholen op Het Hogeland uitgenodigd om mee te doen aan een project waarbij samen met de kinderen een insectendorp wordt gebouwd naast de school met daarbij een les over biodiversiteit.

Overheid

De vierde stakeholder is de **overheid** met een grote rol voor de gemeente Het Hogeland. Het programma Vakland is gerealiseerd via het trekkingsrecht van de gemeente bij het Nationaal Programma Groningen. Op inhoud wordt samengewerkt met verschillende teams en medewerkers van de gemeente zowel bestuurlijk als in de uitvoering (Werkplein Ability, sociaal domein, strategisch advies, beleid, vergunningen, openbare orde en veiligheid enz.).

Binnen Vakland heeft de overheid de rol als faciliteerder, adviseur, verbinder en samenwerkingspartner. In de uitvoering van het beleid en op verzoek maakt de gemeente gebruik van Vakland.

Openbare orde en veiligheid is wellicht een vreemde eend in de bijt, maar op verzoek van de gemeente heeft Vakland in de Marnewaard een winkeltje geopend, dat is gecreëerd voor de overloop van de opvang in Ter Apel. De samenwerking van Vakland met de vier o's was daarbij onontbeerlijk en daardoor kon er snel geschakeld worden.

De gemeente Het Hogeland heeft zelf een uitvoeringstaak, maar is ook opdrachtgever voor bijvoorbeeld de uitvoering van schuldhulpverlening en welzijn. Daarnaast is er een samenwerking met de opleidingen die worden aangeboden vanuit Noorderhuizen (samenwerking Werkplein en Noorderpoort) en vanuit het Wijkleerbedrijf Winsum (samenwerking Werkplein, Alfa-college en De Hoven). In deze samenwerking wordt het leven lang ontwikkelen verder doorontwikkeld en is het bereik groter geworden. De helft van de klas van Wijkleerbedrijf Winsum (entree-opleiding zorg en dienstverlening) is via de lijn van Vakland gevuld. Daarmee wordt via Vakland de instroom in reguliere opleidingen ook vergroot.

Wat doen we?

Voor wie zijn we er?

Vakland is er voor alle inwoners van Het Hogeland, vanaf de geboorte tot het overlijden. Maar ook de inwoners buiten Het Hogeland zijn welkom om mee te doen met het aanbod van Vakland.

Activiteiten

In de tweede kolom van de Theory of Change is te zien welke activiteiten worden uitgevoerd binnen Vakland. De activiteiten van Vakland onderscheiden we als rollen die we op ons nemen. Al deze rollen dienen het uiteindelijke doel om in de regio een leven lang leren te stimuleren en te faciliteren. De drie rollen die we op ons nemen zijn uitvoerder, aanjager en adviseur. De uitvoerder houdt zich bezig met het uitvoeren van activiteiten binnen Vakland. De aanjager faciliteert de projecten met kennis, kunde en financiën. De adviseur denkt mee met de partijen over invulling en doorontwikkeling. In onderstaande alinea's worden deze rollen verder toegelicht.

Uitvoerder

De rol als uitvoerder komt naar voren bij het aanbieden van alle activiteiten, workshops en cursussen die via de website van Vakland worden aangeboden. Dit zijn activiteiten op verschillende thema's, namelijk bouw/ techniek, ICT, innovatie en zorg, groen, horeca en toerisme, veiligheid en kunst en cultuur. Ook zijn we partner in activiteiten rondom leren en ontwikkelen van andere organisaties waar we bekendheid aan geven en meehelpen deelnemers voor te vinden. Met deze rol willen we bereiken dat iedereen op Het Hogeland mee kan doen met het aanbod binnen en buiten Vakland.

In de rol als uitvoerder hebben we contact met de inwoners in de regio en werken we samen met anderen om een aanbod te creëren. Een voorbeeld hiervan is de cursus landschapsfotografie, gegeven door Pol Taverne en een brede veiligheidscursus gegeven door Neil Judkins. Ook werken we samen met bestaande partijen, bijvoorbeeld dorpsbelangen (Jack van Dijken) om te kijken waar we kunnen samenwerken en ondersteunen. Dit heeft onder andere geresulteerd in een aanbod van cursussen in het dorpshuis van Roodeschool. In onderstaande verhalen komt naar voren op welke manier zij in aanraking zijn gekomen met Vakland, wat ze vervolgens hebben opgezet en welke impact dit heeft gehad.

“Een laagdrempelig aanbod dat aansluit bij de leerbehoefte van de inwoners van Roodeschool en omgeving zodat het leven lang leren en ontwikkelen ook in Roodeschool en daaromheen door kan gaan.”

Perron 18

Ontstaan

Dat is de gezamenlijke drijfveer van stichting Dorpsbelangen en Vakland vertelt Jack van Dijken, voorzitter van Stichting Dorpsbelangen te Roodeschool. Vanuit dat uitgangspunt is een samenwerking ontstaan waarbij Vakland onder meer financiële ondersteuning biedt aan Dorpsbelangen. Hierdoor kan het dorpshuis vaker haar deuren openen en kunnen inwoners gratis deelnemen aan de activiteiten. Eén van de zalen in het dorpshuis heeft de naam ‘Perron 18’ gekregen, wat verwijst naar het station in Roodeschool, een plek waar men kan opstappen en op pad kan gaan en 18 verwijst naar het huisnummer. Het dorpshuis wordt daarmee gezien als een plek waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten en samen op pad gaan om nieuwe ervaringen mee te maken.

Aanbod

In december 2022 zijn de eerste activiteiten georganiseerd, namelijk het maken van kerststukjes en kaarsen. Deze activiteiten waren meteen volgeboekt. Een voorwaarde voor de activiteiten is dat het laagdrempelig moet zijn en aan moet

sluiten bij de behoefte van de inwoners van Roodeschool en omliggende dorpen. Voor het ophalen van die behoefte gaat de coördinator van Dorpsbelangen in gesprek met de inwoners en gaat Dorpsbelangen in gesprek met Dieuwerke van Vakland om verdere mogelijkheden voor het ophalen van de leerbehoefte te onderzoeken. Ook is het streven om de opleiders van het cursusaanbod te vinden binnen Roodeschool.

“Door de samenwerking met Vakland kunnen we nog vaker de deuren openen van Perron 18 en daarmee de inwoners van Roodeschool bereiken en met elkaar verbinden.”

De agenda met activiteiten blijft zich gedurende 2023 vullen met activiteiten zoals een cursus naaien, sociaal vitaal en Samen aan tafel waarbij sommige activiteiten mede door Vakland worden georganiseerd.

Effect

Het belangrijkste effect aan de samenwerking met Vakland is het enthousiasme van de inwoners. Ze zijn blij dat het dorpshuis gebruikt wordt voor de inwoners van het dorp, dat er een plek is waar men elkaar kan ontmoeten, maar ook nieuwe kennis kan opdoen.

Inwoners komen met elkaar in contact en kunnen de contacten op deze plek onderhouden. Voor de toekomst hoopt Jack dat Perron 18 nog vaker haar deuren kan openen en het aanbod door blijft groeien zodat ook de ontwikkeling van de inwoners door kan blijven gaan.

"Samen leren werkt verbindend, door samen te leren worden leergemeenschappen gecreëerd tussen mensen in de maatschappij."

Kruisbestuiving

Ontstaan

Dat is wat Pol Taverne aangeeft over het effect van de workshops. Door het samen leren, worden nieuwe verbindingen gelegd. Niet alleen contact met elkaar als deelnemers aan de cursus, maar ook nieuwe verbindingen als het gaat om leren.

Pol is in aanraking gekomen met Vakland door het aanbod wat eerder werd gegeven bij haar in het dorp, namelijk bij Wongema in Hornhuizen. Dat zette Pol aan het denken op welke manier zij zelf een workshop zou kunnen geven in haar eigen dorp. Zo is het balletje gaan rollen en is het contact met Vakland begonnen.

"Het contact verliep heel soepel, Vakland heeft echt goed meegedacht met de mogelijkheden en voor mij als workshopleider werd de administratieve kant uit handen genomen waardoor ik mij op de inhoud van de workshop kon storten. Vakland is als gesprekspartner heel erg benaderbaar en gelijkwaardig. Dat werkte heel prettig."

Inhoud workshop

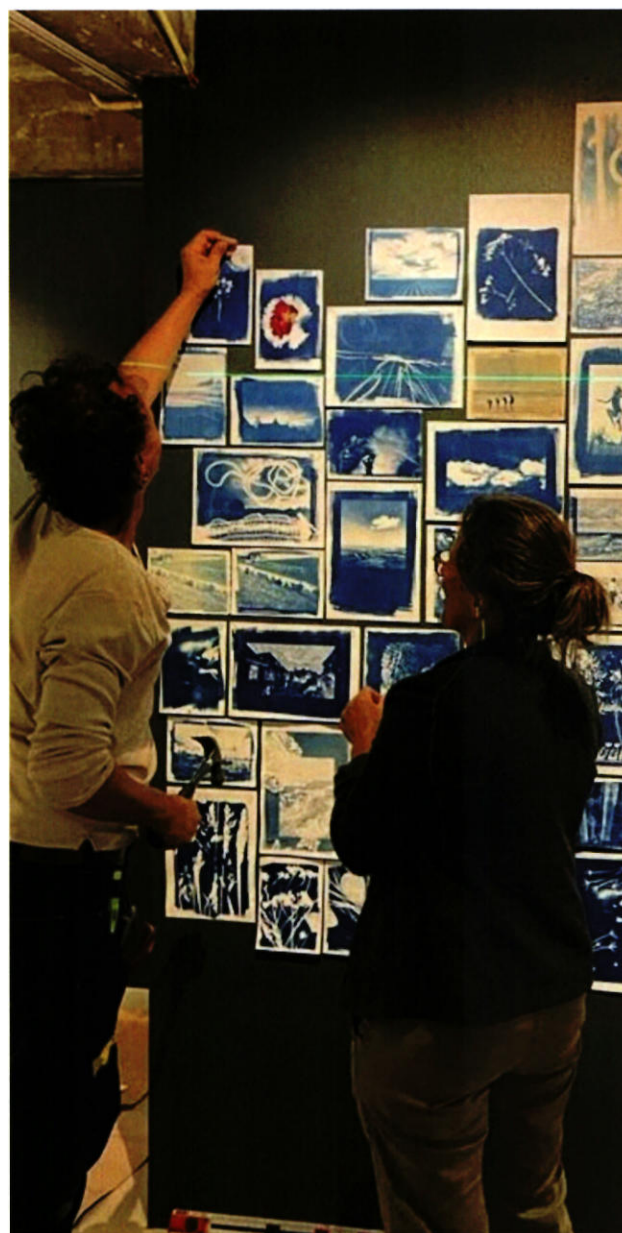
De workshop die werd gegeven ging over landschapsfotografie waarbij deelnemers eerst een stukje geschiedenis hebben geleerd om dit vervolgens toe te passen in de praktijk. Tussen de cursusdagen door, werd de deelnemers gevraagd om aan de slag te gaan met de opdrachten en kon dit online gedeeld worden. Hierdoor konden ze zien waar iedereen mee bezig was en dit werkte aanstekelijk, ook omdat van elkaar werd geleerd. Aan het einde van de workshop is er een expositie geopend in de galerie waar iedereen het eigen werk kon exposeren.

De waarde van Vakland zit voor Pol in dat inwoners zelf kunnen bepalen wat ze willen leren en dat Vakland hierin meedenkt en kan faciliteren. Iedereen kan iets leren van elkaar en het verbindt de inwoners waardoor leergemeenschappen kunnen ontstaan.

“De workshop zelf is een cursus van drie dagen, maar het leren gaat door na afloop van de cursus. Zo blijven deelnemers soms met elkaar in contact, enthousiasmeren andere inwoners met wat ze geleerd hebben of staan ze open voor een vervolgcursus. De sociale impact gaat verder dan de workshop.”

Effect

Door de laagdrempeligheid, inwoners kunnen gratis meedoen aan de workshop en er is geen ervaring vereist, heeft dit als effect dat inwoners gemotiveerd worden om mee te doen en te onderzoeken wat wel en niet voor ze werkt. Hierdoor komen inwoners uit hun isolement, ontstaan er nieuwe vriendschappen en ontwikkelen ze nieuwe kennis en vaardigheden. Dit heeft tijd nodig en daarom is het zo belangrijk dat Vakland blijft aanjagen, aanwakkeren en aanbod creëren.

"Het sportlandschap in Winsum veiliger maken, hoe mooi zou dat zijn."

Winsum traint eigen helden

Ontstaan

Aan het woord is Neil Judkins, verbonden aan de voetbalvereniging in het dorp Winsum en aanspreekpunt bij blessures en dergelijke. Neil werd langs de lijn aangesproken door Diana Löhr, betrokken bij Vakland en supporter van de voetbalvereniging, die vertelde over de subsidiemogelijkheden die Vakland biedt. Daarop is Neil een plan gaan schrijven om vrijwilligers, ouders, leden van de sportclubs en andere geïnteresseerden een EHB(S)O, BHV en AED cursus aan te bieden waarmee in één klap veel betrokkenen kennis opdoen en die vervolgens kunnen toepassen in de praktijk als vrijwilliger in het weekend bij één van de sportclubs.

Inhoud cursus

Het sportlandschap in Winsum bestaat uit diverse clubs die allemaal dicht bij elkaar zitten. Zo zit er een voet- en korfbalvereniging, een tennisclub en een zwembad. Samen zorgen deze clubs voor veel mensen die afkomen op de sporten en waar gesport wordt, gebeuren ongelukken.

"Het is een hele mooie brede cursus geweest met veel verschillende onderwerpen zoals verdrinking, verstikking, het aanleggen van verbanden, eerste hulp bij brandwonden, maar ook het bedienen van een AED bij een hartstilstand tot het veilig evacueren van mensen bij een ongeval."

De reacties van de deelnemers waren positief en enthousiast. De cursus was heel praktisch ingericht met veel praktijkvoorbeelden wat men kan tegenkomen qua blessures en ongevallen, maar ook waar de brandblussers hangen in een keuken. Door de komst van de vrijwilligers, kan er nu snel hulp ingezet worden waar dit nodig is.

Na afloop van de cursus heeft Neil een rooster gemaakt waarop alle vrijwilligers per jaar twee keer worden ingedeeld als vrijwillige hulpverlener voor een zaterdagmiddag. De betreffende hulpverlener krijgt een tas met benodigdheden en een telefoon waarmee de hulpverlener altijd anderen kan inschakelen. Wanneer een voorval heeft plaatsgevonden, wordt dit besproken in de groepsapp zodat iedereen op de hoogte is en tegelijkertijd kan leren voor een volgende keer. Op die manier wordt de kennis op peil gehouden.

Effecten

Het geven de cursus heeft drie effecten gehad namelijk 1) de mensen die toch al betrokken waren op één of andere manier bij de clubs (als ouder, verzorger, supporter, sportbeoefenaar), zijn nu actief betrokken als vrijwilliger en 2) de kennis die men heeft opgedaan kan niet alleen worden ingezet bij de sportclubs, maar kan men ook gebruiken in de privé omgeving waardoor ook die omgeving veiliger is geworden. En 3) heeft de cursus gezorgd voor een mooi startpunt voor een vervolgcursus bij de club, omdat het aanvragen van financiële middelen makkelijker gaat met de fundering die al is gelegd.

Rol als aanjager en adviseur

Aanjager

In de rol als **aanjager** is Vakland voortdurend bezig met onderzoeken van de behoeften van de inwoners in de regio. Door actief te luisteren naar de inwoners en te kijken naar de kansen in de regio, wordt er een accuraat beeld gecreëerd wat er in de regio speelt en wat de inwoners nodig hebben. Door deze aanpak wordt op een effectieve manier de vraag in de regio gestimuleerd en ontstaat er een cursusaanbod dat aansluit bij de behoeften van de inwoners.

Adviseur

Ook kan Vakland meedenken met andere partijen over de invulling en verdere ontwikkeling van de samenwerkingspartner. In dit geval heeft Vakland een rol als **adviseur**. Hierbij benadert een partner specifiek Vakland om mee te denken bij een vraagstuk. Vakland wordt op deze manier betrokken bij een bepaald project, maar de andere partij blijft aan zet. Ook kan het verbinden van verschillende partijen een onderdeel zijn in de rol, bijvoorbeeld door verschillende partijen met elkaar kennis te laten maken waardoor een samenwerking kan ontstaan. De rol van adviseur is langzamerhand meer gaan ontstaan door de kennis en ervaring die is opgedaan sinds de start van Vakland. Door de kennis en ervaring is er een netwerk opgebouwd waar gebruik van kan worden gemaakt zodra een vraag binnenkomt. Waar het eerst verkennen van de regio was, is nu de kennis opgedaan en kan het ingezet worden bij de verdere ontwikkeling.

Binnen Vakland zijn professionals werkzaam die deze rol(len) vervullen. In onderstaand verhaal wordt verteld door respectievelijk Bram en Dieuwerke hoe zij de rol binnen Vakland uitrollen.

Actie, reactie

Vakland is begonnen met een aantal aanjagers en een stuurgroep waarin iedereen focus had op een eigen thema en binnen dat thema onderzoek deed naar de ontwikkelkansen in de regio. Het doel was telkens: 'Een leven lang leren stimuleren in de regio'. Onze aanpak is altijd gericht geweest op het klein beginnen en van daaruit verder bouwen, ondervinden wat wel aansluit en wat minder om vervolgens door te gaan met het goede. Door een cursus zo toegankelijk mogelijk te maken, verlaag je de drempel voor de inwoners om mee te doen en dat is helpend.

Bij de start van Vakland lag de focus op het vinden van de inwoners, een aanbod neerzetten en contacten leggen. Nu is dit meer verschoven naar het faciliteren van aanvragen van inwoners, omdat ze ons nu weten te vinden. Zo kunnen ook ondernemers binnenkomen met een vraag of een idee maar nog geen concrete plannen hoe dit verder uit te werken. Vakland kan dan ondersteunen door de kennis die is opgedaan en met inzet van het opgebouwde netwerk. Zo worden ondernemers weer een stapje verder geholpen om toch te kunnen blijven bestaan in de regio.

"De kracht van Vakland zit in het direct in beweging kunnen zetten door het grote netwerk, kennis en ervaring die in de afgelopen maanden is ontstaan."

De vraagstimulering van inwoners prikkelen is een verschuiving geworden in de aanpak van Vakland. Het aansluiten bij de doelgroep is daarbij doorslaggevend voor het succes van een aanbod. Dit houdt in dat wordt gekeken naar de behoefte van de doelgroep en naar de omgeving van de doelgroep door gebruik te maken van het bestaande netwerk van inwoners.

"We hebben een netwerk van positieve mensen binnen en buiten Vakland opgebouwd en verbinden daarmee gelijkgezinden die ook aan de slag willen."

Op de vraag waar de uitdaging ligt voor Vakland wordt geantwoord dat het verbinden van de dorpsstructuren beter kan. Met de 52 dorpen die de gemeente Het Hogeland telt en waarbij elk dorp zo weer zijn eigen cultuur en gewoonten heeft, is dat een uitdaging waar ze mee aan de slag willen gaan. Vakland is een hoopvolle organisatie die ideeën snel kan omzetten in acties en ondersteunen waar nodig is. Dit heeft geleid tot veel mooie resultaten.

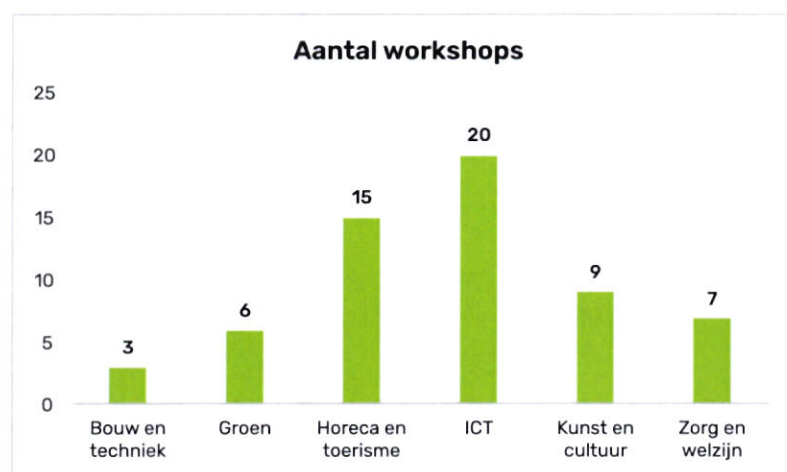
Resultaten 2022

Vakland in cijfers

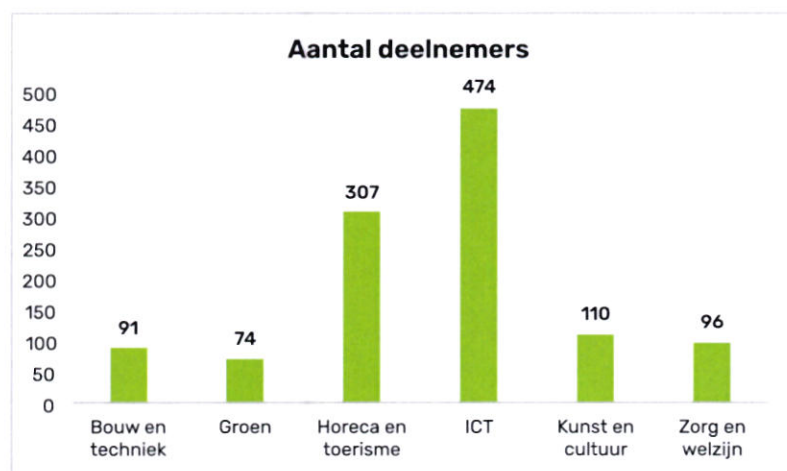
In 2022 zijn er in totaal 60 workshops gegeven door Vakland in de verschillende categorieën. De categorieën zijn:

- Bouw & Techniek
- Groen
- Horeca & Toerisme
- ICT
- Kunst & Cultuur
- Zorg & Welzijn

In *figuur 1* is af te lezen hoeveel workshops in elke categorie zijn gegeven. Hieruit blijkt dat de meeste workshops zijn georganiseerd in de categorieën ICT en Horeca & Toerisme. Het aanbod van workshops binnen deze categorieën is heel divers. In *figuur 2* is het totaal aantal deelnemers in de verschillende categorieën af te lezen. Uit *figuur 2* blijkt dat de categorieën ICT en Horeca & Toerisme ook het hoogst scoren op het aantal deelnemers.

Figuur 1

Figuur 2

Het is een logisch gegeven dat het hoogste totaal aantal deelnemers gekoppeld is aan het hoogste aantal workshops georganiseerd.

Als we de twee bovenstaande figuren tegen elkaar afzetten, krijgen we het gemiddeld aantal deelnemers per workshop. Deze zijn verwerkt in de tabel hiernaast.

Uit de tabel blijkt dat het gemiddeld aantal deelnemers per workshop het hoogst is bij Bouw & Techniek met 30,3 deelnemers. Het is niet te zeggen of deze categorie gemiddeld ook het meest populair is. Er zijn in 2022 drie workshops in deze categorie georganiseerd, het zou goed mogelijk zijn dat het gemiddelde aantal deelnemers afneemt als er meer workshops worden georganiseerd.

Categorie	Gemiddeld aantal deelnemers per workshop
Bouw & Techniek	30,3
Groen	12,3
Horeca & Toerisme	20,5
ICT	23,7
Kunst & Cultuur	12,2
Zorg & Welzijn	13,7

Wat ervaren de deelnemers?

Na afloop van alle cursussen, workshops en trainingen van Vakland krijgen de deelnemers een mail met een link naar de Vakland enquête. Zo krijgen we een beeld van wat de deelnemers ervaren, of de activiteit aan de verwachting voldoet, en wat voor wensen er nog zijn. Onderstaand vind je een kort overzicht van de belangrijke bevindingen die we tegen zijn gekomen in de antwoorden van de deelnemers:

De enquête is beantwoord door 89 cursusdeelnemers, waarvan 68 (76%) vrouw, en 21 (24%) man. De meeste respondenten zijn tussen de 60 en 79 jaar (42%) gevolgd door 40 tot 49 jaar (34%). De meest gevolgde cursussen waren: 'Wilde bijen en Vlinders' (11), 'natuureducatie' (7), 'van materiaal tot goed verhaal' (7) en 'creatieve fotografie' (6).

VOLDEED HET LEERAANBOD AAN JE VERWACHTINGEN? WAAROM WEL/NIET?:

Voldeed?	Thema	Aantal	Hoofdstrekking
Ja	Positieve ervaring	31	Deelnemers beschrijven de cursus of workshop als leuk, leerzaam, interessant, afwisselend, inspirerend en met goede uitleg en begeleiding.
	Uitvoering	9	Deelnemers ervaren de voorbereiding, materialen, de afwisseling van technieken en de resultaten die zij bereikt hebben als zeer positief.
	Kennismaking	11	Deelnemers beschrijven dat zij kennis hebben gemaakt met nieuwe onderwerpen of ambachten.
	Juist	7	De cursus kwam overeen met de informatie die vooraf gegeven was
	Overig	22	Overige redenen die de deelnemers geven waarom de cursus aan de verwachtingen voldeed.
	<i>Totaal</i>	<i>80</i>	
Nee	Verwachtingen	6	Deelnemers beschrijven dat de cursus of workshop niet aan hun verwachtingen voldeed of dat ze geen verwachtingen hadden.
	Diepgang	3	Deelnemers beschrijven dat zij op een manier meer diepgang in de cursus hadden verwacht.
	<i>Totaal</i>	<i>9</i>	

TOPS VAN DE DEELNEMERS

Thema	Aantal	Hoofdstrekking
Docent(en)	34	De docenten kregen veel complimenten voor hun enthousiasme, duidelijke uitleg, goed voorbereid lesprogramma en deskundigheid.
Lesmateriaal en opdrachten	14	De hoeveelheid, diepgang en kwaliteit van het lesmateriaal, en de de interessante schrijf- en fotografeer opdrachten werden gewaardeerd.
Sfeer en sociale interactie	18	Respondenten vonden de gemoedelijke sfeer, samenwerking en onderlinge verbondenheid in de groep, en het plezier van het samen leren erg fijn.
Locatie en praktische zaken	3	De locaties en de organisatie van de cursus werden als goed ervaren, inclusief de begeleiding en het lekkere eten.
Algemeen	20	Er werden ook enkele antwoorden gegeven die moeilijk in een categorie te plaatsen waren, maar vaak aangeven dat respondenten de cursus als geheel goed vonden.

TIPS VAN DE DEELNEMERS

Thema	Aantal	Hoofdstrekking
Geen opmerkingen	39	Er zijn geen opmerkingen gegeven over hoe de cursus verbeterd kan worden.
Vervolg cursus	16	Respondenten geven aan dat ze graag een vervolg op de cursus willen zien. Sommigen willen een vervolgcursus voor beginners, terwijl anderen graag een cursus voor gevorderden willen.
Meer tijd/lessen	3	Respondenten willen meer tijd/lessen om de cursus te volgen. Sommigen geven aan dat de cursus te kort was, terwijl anderen aangeven dat er te veel tijd tussen de lessen zat.
Organisatie	12	Respondenten willen dat de cursus beter georganiseerd wordt, zodat het voor meer mensen mogelijk is om de cursus te volgen. Sommigen willen dat de cursus vaker wordt georganiseerd, terwijl anderen willen dat de opdrachten korter worden zodat er meer tijd is om te evalueren.
Meer reclame	3	Respondenten willen dat er meer reclame wordt gemaakt voor de cursus.
Meer informatie	6	Respondenten willen vooraf meer informatie over het onderwerp van de cursus.
Overige	10	Meer fysieke activiteit, meer geschikt voor kinderen, meer budget, meer variatie in oefeningen. Een respondent geeft aan dat ze graag meer fysieke activiteit zouden willen tijdens de cursus.

Vakland in het nieuws

Niet alleen uit de cijfers blijkt wat de impact van Vakland op de regio is, dit blijkt ook uit de diverse nieuwsberichten waarin Vakland naar voren komt. Dit varieert van

nieuwsberichten over nieuw cursusaanbod tot nieuwsberichten over projecten waar Vakland betrokken bij is. Hieronder een kleine greep van een aantal nieuwsberichten.

Nieuwsberichten

Ruimte voor nieuwe deelnemers Klei Impuls Project - De ommelander

De tweede selectieronde van het Klei Impuls Project is van start gegaan. Dit project onder de vlag van Vakland Het Hogeland helpt Hogelandsters hun droom op het gebied van carrière, talent of ondernemerschap waar te maken.

"Door ze te coachen, krijgen jongeren het zetje in de juiste richting waardoor ze hun droom kunnen waarmaken. Op plekken waar oprechte aandacht is voor jonge mensen, ontstaan vaak positieve ontwikkelingen. Doordat jongeren zich ontwikkelen in Het Hogeland voelen ze zich er ook sneller thuis. Hierdoor pakken ze hier sneller hun kansen dan wanneer ze dit elders gaan zoeken en juist dit willen we bereiken met Klei Impuls."

– JORIK GREINER, UITVOEREND COÖRDINATOR VAN HET KLEI IMPULS PROJECT

De bakker in Baflo viert eerste jubileum jaar: 'We moesten wat moois neerzetten voor het dorp' - RTV Noord

De nieuwe bakkerij van Baflo mag haar eerste kaarsje uitblazen. Donderdag viert Proef Lokaal Bakkerij Rutgers haar eenjarig bestaan. In april 2021 sloot Bakkerij Rutgers de deuren, waardoor een belangrijke voorziening verdween uit het dorp. Broodliefhebbers in Baflo lieten het er niet bij zitten, want zij richtten een stichting op en bliezen de zaak nieuw leven in.

"Ik zeg maar zo, het is hier warm en niet alleen van de ovens."

– HIELKE WESTRA, DIRECTEUR VAN STICHTING GRONINGER DORPEN

"Als je het voorzieningenniveau op peil wil houden, dan moet je met elkaar de schouders eronder zetten."

– GEERD SCHLANGEN

Nieuwsberichten (vervolg)

Introductiecursus tot vrijwillig molenaar in Noord-Groningen - Ommelander Courant

Bij molen De Meeuw in Garnwerd zal zaterdag 5 november een nieuwe cursus van start gaan, die dient als introductie voor de opleiding tot vrijwillig molenaar. Het gaat om een initiatief van Molenstichting Winsum en Vakland Het Hogeland. Vier molenaars met passie voor het molenaarsambacht zijn bereid om belangstellenden in de wereld van de molens te introduceren. De cursus vindt plaats op vijf zaterdagochtenden: 5, 12, 19 en 26 november en 3 december, telkens van 10.00 tot 12.00 uur.

Impact

Uit de nieuwsberichten blijkt dat er interesse is vanuit de regio voor de activiteiten van Vakland. Regionale media zoals de Ommelander, RTV Noord en Dagblad van het Noorden schrijven over de activiteiten van Vakland. Daarnaast plaatst Vakland zelf ook berichten in de lokale media om de cursussen te promoten.

Het totaal aan uitingen in de media heeft eraan bijgedragen dat inwoners zich aanmelden voor de cursussen en dat de naamsbekendheid van Vakland in het algemeen is gegroeid. Enthousiaste verhalen van deelnemers of betrokken personen zorgen ervoor dat de deelname aan het cursusaanbod stijgt. Al met al zorgt dit ervoor dat de impact van Vakland in de regio vergroot wordt en dat zij meer inwoners kunnen bereiken.

Vooruitblik over 2023

Gebiedscoöperatie

In 2023 wordt Vakland een gebiedscoöperatie waar leden samen werken aan de gemeenschap met als doel de regio vooruit te helpen.

Rol

In 2023 gaat Vakland verder met het aanjagen van een leven lang leren en ontwikkelen in de regio van Het Hogeland.

In 2022 hebben we gezien dat de rol van Vakland steeds meer gaat verschuiven van aanjager naar adviseur en verbinder. Waar in 2022 nog een actief leeraanbod werd opgezet vanuit Vakland, zal in 2023 dit meer gaan liggen op het verbinden van vraag en aanbod.

In 2022 heeft Vakland het netwerk nog meer weten uit te breiden en meer kennis

van het gebied kunnen opdoen. Ook is Vakland in de regio steeds bekender geworden en weten de inwoners Vakland te vinden met een actieve hulpvraag, bijvoorbeeld voor een cursus. Hier kan Vakland op inspelen door gericht de vraag te verbinden met het aanbod in de regio.

Monitoring

In dit verslag hebben we genoemd wat we hebben gedaan. In 2023 gaan we de activiteiten en effecten van Vakland actief monitoren. Zodat we ook in 2023 kunnen aantonen wat we doen en welke effecten dit heeft. Dit wordt onderzocht door Alexander Impact in samenwerking met Vakland Het Hogeland.

 Alfa-college

Colofon

Onderzoekers

Tomas Ruben, Joris Meijer, Tineke Knot

Correspondentie

tineke@alexanderimpact.nl

*Met dank aan alle betrokken stakeholders
voor het delen van hun ervaringen en
meningen, en voor de mooie samenwerking.*